

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova și prevederile art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege privind modificarea și completarea *Legii privind protecția socială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr. 140 din 14 iunie 2013.*

Anexă:

- *Proiectul de lege*
- *Nota informativă*

Deputat în Parlament

Apostolova Reghina

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>324</u>
"03" / 11	<u>2021</u>
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind modificarea și completarea Legii privind protecția socială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr. 140 din 14 iunie 2013

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – *Legea nr. 140/2013 privind protecția socială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți* (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 02.08.2013, nr. 167-172, art. 534), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 3, la noțiunea de *echipă multidisciplinară*, se exclude prevederea „în lipsa acestuia, de către asistentul social comunitar”.

2. Articolul 6, se completează cu alin. (3) și (4) după cum urmează:

„(3) Guvernul, de comun acord cu autoritățile publice locale vor asigura ca în fiecare primărie, în a cărei localitate este identificat cel puțin un copil aflat în situație de risc, să își desfășoare activitatea cel puțin un singur specialist în protecția drepturilor copilului, cu modificarea și completarea corespunzătoare a statelor de personal.

(4) Specialistul pentru drepturile copilului va fi format profesional cu regularitate, potrivit periodicității stabilite de către autoritatea tutelară.”

3. Articolul 7 litera j), se expune într-o nouă redacție: „determină periodicitatea formării profesionale continue a specialiștilor implicați în protecția copilului în domeniul respectării drepturilor copilului”.

4. La alineatul (1) articolul 9; alineatul (5) articolul 9; alineatul (2) articolul 13; alineatul (3) articolul 13, se exclude prevederea „iar în lipsa acestuia – de către asistentul social comunitar”.

Art. II. - Guvernul, în termen de 1 lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- a) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- b) va asigura elaborarea și aprobarea actelor normative necesare pentru aplicarea prezentei legi;
- c) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

Art. III. - Prezenta lege intră în vigoare la data de 01 ianuarie 2022 în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul legii privind protecția socială a copiilor aflați
în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr. 140
din 14 iunie 2013

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Deputați în Parlament, Frațiunea "Partidul ȘOR".

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

La 14.06.2013 Parlamentul RM adoptă Legea nr. 140 care a intrat în vigoare la 01.01.2014. Această legea conține prevederi care acoperă practic toate domeniile ce țin de îngrijirea copiilor. Potrivit opiniei unor experți care au evaluat anterior acest act „Legea conține prevederi referitoare la îngrijirea alternativă a copilului, inclusiv obligațiile ce le revin părinților, diferitele forme de îngrijire (tutela/curatela, îngrijirea de tip familial, îngrijirea de tip rezidențial, etc.), reintegrarea copilului în familie și protecția copilului separat de părinți. Legea clarifică atribuțiile autorităților tutelare și descrie procedurile de Gatekeeping.”¹

Din momentul adoptării până în prezent a fost elaborat, adoptat, implementat, modificat cadrul legislativ aferent pentru a pune în aplicare legea respectivă.

Cu toate acestea există anumite curențe ce stagnează implementarea corespunzătoare a legii evaluate. Potrivit informației oferite de către Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale în anul 2017 au fost angajați 19 specialiști în domeniul protecției drepturilor copilului, în 850 de primării atribuțiile specialistului pentru protecția drepturilor

¹Raportul de evaluare (Volumul I), iunie 2018. Evaluarea îngrijirii alternative a copilului în Moldova, realizat cu sprijinul USAID de către Molly Canon, lider de echipă Measure Evaluation, Palladium, Camelia Gheorghe, consultant monitorizare și evaluare, Measure Evaluation, Paladium, Echipa-Nucleu de Țară Moldova constituită Conform Ordinul Ministrului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr.1/10.07.2017

copilului sunt exercitate de către asistentul social comunitar, iar în 8 primării nu este angajat nici specialist pentru protecția drepturilor copilului, nici asistent social comunitar. Datele Ministerului Sănătății Muncii și Protecției Sociale din 2020 denotă faptul că situația a degenerat și mai mult în timp, astfel încât în anul curent activează doar 17 specialiști în domeniul protecției drepturilor copilului. Aceste date reflectă insuficiența resurselor necesare pentru a implementa corect și eficient prevederile actului evaluat în special respectarea termenilor legali.

În timp ce numărul specialiștilor în domeniul protecției copilului este mic, cererea de îngrijire și asistență a copiilor este în continuă creștere. În anul 2014 spre exemplu, în Republica Moldova 20% din copii aveau unul sau ambii părinți plecați peste hotare², în anul 2016 aproape 4500 erau în grija statului, cu peste șase la sută mai mulți decât în 2015³. De asemenea, potrivit datelor Biroului Național de Statistică, fiecare al șaselea copil din Moldova este crescut de rude, pentru că părinții sunt plecați în străinătate. Cei mai mulți dintre ei, peste 75 la sută, locuiesc la sate și au între șapte și zece ani.⁴

La sfârșitul anului 2017 în RM se aflau la evidență 35 441 copii separați de părinți dintre care 30 320 copii la care părinții/unicul părinte sunt plecați peste hotare, 1079 copii cărora li s-a stabilit statutul de copii rămași temporar fără ocrotire părintească, 3749 copii cărora li s-a stabilit statutul de copii rămași fără ocrotire părintească, 293 copii luați de la părinți din cauza existenței pericolului iminent pentru viața sau sănătatea lor.

Numărul copiilor aflați în situații de risc este în creștere, cei mai vulnerabili fiind copiii din mediul rural Conform datelor Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, la sfârșitul anului 2019, au fost luați la evidență circa 10,9 mii copii aflați în situații de risc, 72,6% dintre aceștia fiind din mediul rural.

În aceste condiții sesizăm că sistemul de protecție a copilului este incomplet și prejudicios. Primarul, în calitate de autoritate tutelară locală, nu reușește să țină în vizor și segmentul protecției drepturilor

² UNICEF și Ministerul sănătății al Republicii Moldova. (2014). Studiul de Indicatori Multipli în Cuiburi (MICS), care monitorizează situația femeilor și a copiilor din Republica Moldova. Sumar executiv pentru anul 2012. Preluat de pe http://www.unicef.org/moldova/Unicef_booklet_ENG.pdf

³ <http://www.statistica.md/>

⁴ Ibid.

copilului, în calitatea sa de autoritate tutelară, iar asistentul social comunitar, care a preluat responsabilitățile specialistului în protecția drepturilor copilului, este pregătit profesional pentru asistența persoanelor adulte, și nu a copiilor.

Pe cale de consecință, se impune necesitatea ca în fiecare primărie, în mod obligatoriu să activeze cel puțin un specialist pentru protecția drepturilor copilului, care ar avea competențele și formarea profesională corespunzătoare. Acest fapt ar reduce din numărul și frecvența încălcărilor, prin promovarea unor standarde educaționale vizavi de copiii rămași fără ocrotire părintească, menite de a le asigura un viitor sigur lor, dar și țării. De asemenea, grație formării profesionale continue a specialiștilor pentru protecția drepturilor copilului, dar și activității acestora nemijlocite în teritoriu, subiecților avuți în vedere li se vor îmbunătăți și amplifica competențele de prevenire a cazurilor în care copii sunt lăsați în grija statului, fiind separați de către părinți. În așa mod va fi asigurată continuitatea exercitării atribuțiilor autorității tutelare locale indiferent de cunoștințele și voința primarului.

În aceste condiții, necesitatea acută de specialiști pentru protecția drepturilor copilului se prezintă drept o prioritate inevitabilă de a fi realizată, iar odată ce primarilor le-au fost delegate prin lege atribuții de autoritate tutelară, urmează să fie identificate surse pentru finanțarea acestui specialist.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect nu contravine angajamentelor asumate de către Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană, precum și prevederilor Acordului de Asociere.

Prezentul proiect nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin prezentul proiect de lege se propune instituirea obligativității asigurării de către stat în fiecare primărie a cel puțin unui specialist în

protecția drepturilor copilului, care va fi format profesional cu regularitate, potrivit periodicității stabilite de către autoritatea tutelară.

5. Fundamentarea economico-financiară

Ținând cont de faptul că proiectul promovează un obiectiv strategic de prioritate națională, pentru implementarea acestuia cheltuielile vor avea o proveniență bugetară. În aceste condiții, Guvernul, prin intermediul Ministerului Finanțelor, urmează să planifice și identifice resurse din bugetul pentru anul 2022.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect nu contravine cadrului normativ actual. Cu toate acestea, Guvernul va fi pus în situația de a aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile incluse în proiect și, după caz, de a asigura elaborarea și aprobarea actelor normative necesare pentru aplicarea prevederilor avute în vedere în prezenta inițiativă legislativă.

Deputat în Parlament

Aprostolova Reghina P.B.U.F.